

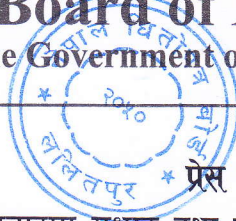

नेपाल धितोपत्र बोर्ड

(नेपाल सरकारद्वारा धितोपत्र सम्बन्धी ऐन अन्तर्गत स्थापित)

Securities Board of Nepal

(Established by the Government of Nepal under Securities Act)

मिति: २०७५।०४।२९

प्रेस विज्ञप्ती

दोस्रो बजार सूचना प्रवाहमा सुधार तथा स्टक डेरिभेटिभ औजार विकास सम्बन्धमा ।

बोर्डको आ.व. २०७५।७६ को धितोपत्र तथा वस्तु विनिमय बजारसम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रममा लगानीकर्ताहरूलाई बजारसम्बन्धी तथ्यपूर्ण एवं विश्वसनीय सूचना एवं जानकारी उपलब्ध गराउन सूचना प्रवाह सुदृढ गर्दै जाने र स्टक डेरिभेटिभ मार्केटको विकास गर्ने कार्यक्रम रहेकोमा उक्त कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्रममा देहायअनुसार गरिएको छ ।

नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लि. ले स्थापनाकाल देखि हालसम्म धितोपत्रको दोस्रो बजार कारोवारसम्बन्धी विभिन्न परिसूचकहरूको गणना तथा सार्वजनिकरूपमा प्रकाशन गर्ने क्रममा प्रारम्भदेखि नै नेप्से सूचकांक तथा बजार पूँजीकरण र वि.सं. २०६५ देखि सेन्सेटिभ सूचकांक, सेन्सेटिभ बजार पूँजीकरण, सूचीकृत कम्पनीहरूको समूहगत मूल्य सूचकांकहरू समेत गणना तथा प्रकाशन गरी बजारलाई सुसूचित गराउने कार्यमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दै आएको छ । यस सन्दर्भमा धितोपत्रको दोस्रो बजारको सूचकांकले विशेषतः धितोपत्र बजारका गतिविधिको मापन गर्नुका साथै मुलुकको अर्थतन्त्रको अवस्था तथा प्रवृत्तिलाई समेत संकेत गर्ने भएकोले यो सूचकांक वास्तविक, यथार्थपरक र सबैको लागि पहुँचयोग्य हुन आवश्यक भएकोले बजार परिसूचकहरू गणना गर्दा धितोपत्र बजारको यथार्थ जानकारी हुने गरी गणना गर्ने, बजार विकासको अवस्था अनुसार अन्य परिसूचक समेत गणना गर्ने र यसरी गणना गरिएका परिसूचकहरू उपयुक्तरूपमा प्रकाशनमा ल्याउने कार्य अगाडि बढाउन आवश्यक देखिन्छ ।

यस सम्बन्धमा धितोपत्रको दोस्रो बजार गतिविधि तथा सम्बन्धित जानकारीलाई यथार्थपरक बनाउन र बजारसम्बन्धी जानकारीमा सबैको पहुँच अभिवृद्धि गर्न नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज लि. बाट गरिने परिसूचकहरूको गणना तथा सोसम्बन्धी जानकारी प्रवाहमा सुधार ल्याउन आवश्यक पहल गरी देहाय अनुसार गर्न/गराउन बोर्डबाट मिति २०७५।०४।२७ मा उक्त लि. लाई निम्नानुसार परिपत्र गरिएको छ ।

१. उक्त लि. बाट आ. व. २०५।०५।१ देखिनै गणना गर्ने र वेब साइट तथा विभिन्न पत्रपत्रिका मार्फत् प्रकाशन गर्ने गरिएको नेप्से सूचकांक गैरकारोबारीय शेयर (Non-Tradable Share) को रूपमा रहेका संस्थापक शेयर (करिव ६५ प्रतिशत) तथा सर्वसाधारणसँग हुने कारोबारीय शेयर (करिव ३५ प्रतिशत) दुवैको आधारमा गणना गरिने हुँदा यी परिसूचकहरूले समग्र बजार परिसूचक (Overall market indicators) को रूपमा बजारको समिष्टिगतरूपमा संकेतात्मक (Indicative) प्रतिनिधित्व गरिरहेको हुँदा उक्त नेप्से सूचकांकको गणनाको साथै त्यसै अनुसारको बजार पूँजीकरणलाई यथावतरूपमा दैनिक समेत प्रकाशन गरी निरन्तरता दिने व्यवस्था गर्ने ।
२. करिव ६५ प्रतिशत संस्थापक शेयरको भार (Weightage) ले गर्दा समिष्टिगत परिसूचक—नेप्से बेलावेलामा अस्थिर समेत हुन सक्ने हालको अवस्थालाई दृष्टिगत गरी Tradable Share मूल्यको आधारमा मात्र २०६५ सालदेखि गणना गर्न शुरु गरिएका फ्लोट सूचकांक (Float Index) ले बजार मूल्य प्रवृत्तिको सही एवं यथार्थ प्रतिनिधित्व गर्ने हुँदा यस सूचकांकका साथै फ्लोट बजार पूँजीकरण (Float Market Capitalisation) लाई समेत आवश्यक महत्व दिई त्यस लि. को वेबसाइट, नियमित दैनिक प्रकाशन तथा अन्य सम्बन्धित दस्तावेजहरूमा समावेश गरी प्रकाशन गर्न आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
३. लगानीकर्तालाई धितोपत्रको दोस्रो बजारमा हुने हरेक कारोबार दिनको सूचकांकहरूमा अन्तिम बिन्दूको मात्रै सूचकांक दिने गरिएकोमा बजारमा उपलब्ध तथ्यांक/सूचना लगानीकर्ताहरूलाई सकेसम्म बढी प्रदान गर्नुपर्ने सन्दर्भमा मुख्यतः नेप्से र फ्लोट सूचकांकको शुरु, उच्चतम, न्यून र औसतको समेत नियमित जानकारी दिन उपयुक्त हुने देखिएकोले त्यस लि. मा कारोबार

नेपाल धितोपत्र बोर्ड

(नेपाल सरकारद्वारा धितोपत्र सम्बन्धी ऐन अन्तर्गत स्थापित)

Securities Board of Nepal

(Established by the Government of Nepal under Securities Act)

भएका सूचीकृत कम्पनीहरूको शेयर कारोवारको शुरु, उच्चतम, न्यूनतम, अन्तिम र तिनीहरूको औसत समेतको सार्वजनिकरूपमा जानकारी दिने कार्य अगाडि बढाउने।

४. धितोपत्रको दोस्रो बजारमा आ.व २०६९।७० देखि सामूहिक लगानी योजनाहरूको प्रवेश भएसँगै पछिल्लो समय दोस्रो बजारमा यस्ता योजनाको संख्या १३ पुगी सहभागिता बढ्दै गएको देखिन्छ। हाल नेपालको सन्दर्भमा सामूहिक लगानी योजनाहरूले विशेष संस्थागत लगानीकर्ताको संलग्नताको अभावमा संस्थागत लगानीकर्ता जस्तै कार्य गरिरहेका छन्। सामूहिक लगानी योजना व्यवसायिक एवं दक्ष कोष व्यवस्थापकद्वारा व्यवस्थापन हुने, यसमार्फत् संकलित रकम विशेष अध्ययन तथा विश्लेषण गरी पोर्टफोलियो व्यवस्थापनको सिद्धान्त अनुसार लगानी गरिने हुँदा शेयर खरिद बिक्री मूल्यको सूचकांकभन्दा सामूहिक लगानी योजना खरिद बिक्री मूल्य सूचकांकमा आउने उत्तरचढाव बढी विवेकपूर्ण (Rational) हुने सन्दर्भमा समग्रमा सामूहिक लगानी योजना समूहको कारोवार मूल्यको वास्तविक अवस्थाको जानकारीका लागि यस समूहको पनि एक छुट्टै सूचकांकको विकास गरिएमा बजार बढी यथार्थ तथा विश्वसनीय हुने देखिन्छ। यसबाट सामूहिक लगानी योजना समूहको यथार्थ स्थितिको जानकारी लिन, लगानीकर्ता तथा अन्य सरोकारवालाले सामूहिक लगानी योजना समूहलाई समग्र बजार सूचकांक तथा अन्य समूहको सूचकांकसँग तुलना गर्न र समग्र बजार प्रवृत्तिलाई उपयुक्त रूपमा विश्लेषण गर्न सक्ने अवस्था समेत सृजना हुने देखिन्छ। यसर्थ सामूहिक लगानी योजनाको समेत सूचकांकको विकास गरी नेप्सेको वेबसाइट र सम्बन्धित दस्तावेज र राष्ट्रिय दैनिक पत्रिका तथा अनलाइन पोर्टलहरूमा समावेश गरी प्रकाशन गर्न पहल गर्ने।
५. धितोपत्रको दोस्रो बजार कारोवारको लागि आवश्यक न्यूनतम व्यवस्थाहरू पूरा भई निरन्तर कारोवारको शुरुवात भएको हाल २५ वर्ष पूरा हुनुका साथै बोर्डले धितोपत्र बजार नियमन निकायहरूको अन्तरराष्ट्रिय संगठनको सदस्यता लिई नेपालको धितोपत्र बजार अन्तरराष्ट्रिय मूल प्रवाहमा समावेश भईसकेको हालको परिप्रेक्ष्यमा बजारको स्तर अभिवृद्धि गर्न स्टक डेरिभेटिभ मार्केटको समेत शुरुवातका लागि स्टक डेरिभेटिभ परिसूचकको कारोवारको संभावना सम्बन्धमा अध्ययन गरी आवश्यक कार्य अगाडि बढाउने।

उपर्युक्त व्यवस्थाबाट धितोपत्र बजार परिसूचकहरू वास्तविक, यथार्थपरक र सबैको लागि पहुँचयोग्य भई धितोपत्र बजार थप सुसूचित तथा विश्वसनीय हुनुको साथै स्टक डेरिभेटिभ मार्केटको समेत विकास हुने बोर्डको अपेक्षा रहेको छ।

(निरज गिरी)

प्रवक्ता